

Observatoriu este de două ori în
septembra, miercură și sâmbătă.
Prețul:
pentru Sibiu pe 1 anu înregu 7 fl.,
pe 6 luni 3 fl. 60 or., dusu la casa
cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis
cu postă în lăințrul monarhiei
pe 1 anu înregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl.
— În străinătate pe 1 anu 10 fl.
sau 22 franci, pe 6 luni 6 fl. sau
11 franci; — numere singularități se
dau căte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Nr. 19.

Sibiu, 7/19 Martiu 1879.

Anulu II.

Unu biletu autografu alu Majestatii Sale Imperatului.

Din incidentulu marei catastrofe elementare ce a cadiutu asupra cetății Szeghedinului, Maiestatea Sa au adresatu urmatoriu biletu autografu catre ministrulu-presiedinte alu Ungariei:

„Scumpulu meu Tisza! Pentru de a corespunde dorintelor esprimate din mai multe parti, precum si manifestatiunilor leale ce se preparau deja în tōte partile tierei, aveam intentiunea, că cu dōmn'a soci'a mea, imperatē's'a si regin'a, se visiteri capital'a B.-Pest'a cu ocașia serbarei proiectate a aniversarei de 25 ani a dilei casatoriei Nōstre, pentru că si in mijlocul poporatiunei iubitului nostru regatu Ungari'a se primesc cu recunoscintia felicitările ei, că semne innoite ale amorului si lealitatiei ei probate.“

„Acēsta intentiune ar fi corespunsu si proprietori mele dorintie, cu atatu mai multu, ca sunt totudeuna vesel de a me potea astă in mijlocul poporatiunei acestei tieri.“

„Dar' grelele loviturile sortii, care au cadiutu preste o mare parte a poporatiunei prin inundarea recenta din regiunile Tiszei, M'au indemnătu se me decidu, a renuntă la decisiunea avuta, condusu fiindu in acēsta prin dorint'a, că spesele pe care le ar fi avutu municipiele, comunele, corporatiunile si particularii cu acea ocașie, precum si sumele ce s'aru fi destinatu pentru scopuri umanitarie, se se distribue acuma pre catu numai se pote si celu pucinu in parte, aceloru neferici, cari ducu lipsa de ajutoriulu celu mai urgentu. Te insarcinediu se faci acēsta cunoscutu preste totu, pre langa acea observare, ca Eu voiu consideră realizarea catu se pote mai copioasa a acestei dorintie a Mea, prin care poporatiunea totu-déuna gata la sacrificii va potea inblandi intr'unu modu bine-facatoru suferințile concetatiilor lipsiti de ajutoriu, că prob'a cea mai inbucuratore si mai placuta ànime mele a iubirei si lealitati facia de mine.“

„Totu-o data am dispusu că se ti se mai dea in numele Meu si alu dōmnei, sociei mele a imprestasei si reginei, pre langa sumele oferite in dilele trecute, inca 40.000 fl. din cass'a mea privata, pe care vei avea a 'i administră in modu corespundie-

toru pentru ajutorarea si subventionarea acelor ce se nefericira prin exundarea Tiszei.

Buda-Pest'a, 13 Martiu. 1879.

Franciscu Josifu m. p.

Apara-ne Dōmne de amici, că de neamici ne scimă apără noi.

„Cine ti-a scosu ochiul meu Ioane?“

„Frate-meu, mei Miróne.“

„Ti se si cunoșce, că ti l'a scosu din radecina.“

Press'a periodica din Romani'a camu dela 1870 incōce se parea că ar fi uitatu cu totul, că si dincōce de Carpati ar mai existe ici-colea căte o grupa de romani, căte una „sentinela perduta“, cum se dice in limb'a ostasiésca. Romanilor de dincōce, carii pricepu si ei căte ceva din afacerile publice, nu le prea parea reu, că sunt ignorati de cătra cei de dincolo. Ei adeca scia, că cei mai multi publicisti din Romani'a ne cunoscu din tōte punctele de vedere si anume din celu istoricu, ethnographicu, internationale (cu magiarii, sasii, serbii etc.) celu pucinu asia de bine, pre catu cunoscemu noi cei de aici polulu arcticu si antarcticu, Siberia si Polinesia. Acea cunoștința axacta o documentase intre alte foi periodice mai alesu repausat'a „Trompet'a Carpatilor“, ale carei successe demne sunt astadi altele, cu care vomu avea rar'a fericire de a conversa mai la vale. De alta parte inse ministrii Romaniei pretindea, uneori chiaru cu violentia, că diariile romanesci „Federatiunea“ si „Albin'a“ din B.-Pesta, „Gazet'a“ din Brasovu se nu se ocupe de atacerile acelei tieri, pentru că nu le cunoscu intru nimicu. Asia vreo cătiva ani avuramu pace unii de altii, afara numai, că unii din trensii venia la apele minerali in tiér'a unguresca, era dintre ai nostrii mergea la o i si negostoria in tiér'a ruminesca. Se mai stracură pintre oieri ici-colea si căte unu carturariu, nu din alta cauza, decătu numai „că se inmultișca numerulu spionilor unguresci si alu missionarilor ultramontani austriaci“, precum se facea că credu toti cei esiti din scol'a grecescă ori russescă.

Din Septembre 1878 una parte a pressei periodice din Romani'a face érasi romanilor din

Transilvani'a si Ungari'a onorea cu totul neastepata de a se ocupă de ei, acum inse dascalindu'i parintiesce, că pe nisce baiati balosi si urdurosi. Inceputulu ilu facuse in Septembre „Romani'a libera“ prin una serie de articlii esiti din pén'a unui ardelenu.

„Observatoriul“ ilu onoră in Nr. 79 cu unu respunsu dulce, precum nu prinde locu la nici-unu dascalu hipocondru, cu atătu mai pucinu la unulu care tine, că poporul romanescu nu are nici-o trebuintia de sciintia economie i nationale, si că celu ce o recomanda, seduce pe natiume. Acelasiu diariu isă continua dascalitul in Nr. 465 unde publicistul ii casăuna a se ocupă din nou de persón'a lui G. Baritiu si 'lu infrunta óresicum amerintiandu, că de ce nu publica documente istorice, de ce nu scrie istoria, că uite, daca va muri, nu o va mai scrie; deci se'i faca placint'a curendu ori din căte foi, că dlui ii este fome. 11 ani de dile Baritiu publică in „Transilvani'a“ neincestatu sute de documente istorice, incependu cu sec. alu 12-lea si ajungendu pâna pe la a. 1850; dura tōte acelea colectiuni pentru ilustrii publicisti din Romani'a nu existu de locu, precum nu exista nici Archivulu lui Cipariu pentru istoria si philologia, că cine ce'si pérda timpulu cu „blasianii“ si „brasovenii“ nesarate si nescalite. Ba totusi: in 11 ani acea fōia a asociatiunei literarie din Transilvani'a au avutu in Romani'a intréga numerulu respectabile de cinci abonati; ce e dreptu, intre aceia n'au fostu nici unulu dintre eruditii colaboratori ai Romaniei libere. De altumentrea Baritiu totu ar mai scôte la lumina vreo colectiune de documente; dupace inse „Transilvaniei“ i se sucă gătul mai alesu din causa că esia in trens'a documente; dupace de alta parte densulu si unu ginere alu seu perdura totu in acei 11 ani preste 60 mii mai alesu in piati'a Bucuresciloru, la tipografii, librarii si brasovenii, nu are nici-unu gustu de a tipari pe spesele proprii Magazine si Archive pentru sioreci de prin bibliotice si poduri, pe unde mucediescu cele publicate de altii. Nu cumva publicistul din „Rom. I.“ are placerea de a pune la dispositiune fonduri spre unu scopu că acesta? Atunci, éca, i s'ar inplini poft'a.

Dara „Romani'a libera“ simte mare mancarime de a luă pe Baritiu sub epitropi'a sa. Asia mai deunadi ilu trase la respundere, că ce intielege elu sub cuventele: „De intielegere si concordia sincera

Foisiora „Observatoriului“.

Verfulu cu dorn si Florea ciobanulu.

Legenda.

VI.

Brum'a se 'ngrosiase,
Ierb'a se uscase,
Nu s'audu nici cani
Prin vai pe la stani;
Toti din munti plecara
Si se departara;
Florea singurelu
Sermanulu de elu,
In acea pustia
Anim'a-si sfasiu,
Totu pe Doru àmblanu,
Unu culcusiu cautandu.
Iern'a-lu incoltise,
Si d'abia-si gasise
In cōst'a lui Doru
Sub stanci unu locisoru,
Unde se s'opresca
Se adaptēsca;
Dar' sufletu 'n sboru,
Ardiendu de unu doru;
Nici munti, nici valcele,
Nici cerulu cu stele,
Nu-lu potu incapea
Si totu ratacia.
Elu precum vorbise
Si fagaduise,
Fia 'n ori-ce di,
Chiar de-ar viscoli,

Susu pe Doru se suie,
Viéti'u se-si repue,
Josu spre vai cautandu
Oile-asteptandu.

Iern'a-i pare lunga
Departu de strunga
Si-unu angeru iubitu
Ce l'a parasitu.

Numai o creditia
Tine-a lui fintia,
Că el va veni,
Doru-i va 'nplini.

Inprejur tacere,
... Mōrte si dorere,
Muntii unu pustiu,
... Si elu singuru viu!

Candu e liniscire,
Dela monastire,
Saude pe Doru
Clopotu strigatoru,

Ce pe omu trediesce
Si ii amintesc
Susu unu Domnedieu,
Josu sufletulu seu.

Trecu iern'a tōta
Grea si incruntata,
Pana ce mijii,
Mugurii 'ncolti.

VII.

Apoi cate-o flore
Ce zimbiá la sōre,
Ici unu ghiocelu,
Colo-unu brebenelu,

Spunu ca primavera
Si cu Marior'a
Cu turm'a de oi
Si miore noi,

Au pornitu spre munte
Cu piscuri carunte,
Se se suie 'n plu
Pe la antaiu Maiu.

Florea 'n asteptare
Si in nerabdere
La sōre cauta
Si mi se rugă,

Radi'a se-si iutesca,
Ierb'a se mai cręsca
Si florile mii
Cu fetiele vii.

Ca vine-o Craiesa
Si a lui miresa,
Si la nunt'a lui
Bolt'a ceriului

Cu-alu ei sōre dulce
Ce viéti-aduce,
Bradu si muntii mari,
Piri si fagii tari.

Nuntasi au se fia
Plini de veselia,
Cum nu s'au afiatu
Nici la imperatu.

Ieca māre vine,
Că unu roiu d'albine,
Turm'a ce-a dorit
Si multu a iubitu.

VIII.

Turm'a de miore
Si multe manzare,
Turmele de miei,
Baci si ciobanei.

Dar printre miore
Cin' mai vine ore?
Cine 'n fruntea loru
Merge că in sboru?

E mandr'a Craiesa
A Florei miresa
Ce suie pe Doru
Lang' alu ei amoru.

Florea 'n departare
Vede intr'o zare
Mandr'a lui venindu,
Oile suindu;

Plinu de fericire,
Veselu peste fire,
Elu cantă voiosu
Din fluieru doiosu.

Candu vediu mai bine
Spre Doru cine vine,
Elu se si uimí
Si pe locu simti,

Că de bucuria
Peptu-i se sfasiu
Si strigandu cu focu
Elu pica pe locu!

... Candu la elu sosira
Cei ce-lu pironira
Susu pe 'naltulu Doru
Elu le dise: „moru!“

Crud'a-le 'ncercare
Le-aduse 'nristare,
Si toti mi-lu boceau
Si mi-lu ingropau

Chiar pe plaiu de munte
P'a Dorului frunte,
P'unde-a pastoritu,
Turm'a si-a iubitu.

In locu de o nuntă
Fu o mōrte crunta,
Sōrele 'nristatru
Cu vlogu s'a 'nbracatu,

Muntii se cernira,
Florile palira,
Ier Craies'a loru
Se ascunse 'n nuoru.

Si-a ei lacrimiore
S'au facutu isvōre,
Ce n'au mai secatu,
Nici n'au inghiatiatu.

IX.

Si-astadi p'acelu munte
Cu verfuri carunte
Se vede-unu mormentu
Dupa semnulu santu.

Candu ilu vedu ciobanii
Si candu trecu mocanii,
Se oprescu de doru
Pentr'unu fratoru.

Si-a lui amintire
Si nefericire
Ei o povestescu
Si la Doru privescu.

Plangu albe miore,
— Multu sunt simtōre,
Canii ca 'n pustiu
Latra a mortiu;

Ier' dulci primavere
Cu-a loru floricele
Mormentu 'nvelescu
Si cu elu sioptescu!

Sava N. Sioimescu.

si durabila intre romani si maghiari pe basea nationalitatiei nu mai poate fi vorba, si este pechatu a mai perde timpulu cu incercari deserte, precum este si acesta."

Amu premisu mai in susu, ca publicistii din Romani'a cunoscu istoria si relatiunile nativitea romanesci din acesta monarchia, pre catu cunoscu Siberia si Polinesia. Prese pucinu se voru inplini 140 de ani, de candu romanii din Transilvania si Banatu lupta pentru recunoscerea nationalitatiei loru politice, era nu numai acele genetice, pentru drepturi politice nationali; din contra ungurii nici-o data nu au voit se audia de acesta dorintia drepta si legitima, ci au luptat pe viatia pe morte contra ei, era astazi romanii au ajunsu ca se li se deneghe chiaru nationalitatea genetica, originea si dreptulu de a se folosi de limb'a loru, nesuferindu ca 3 milioane, de romani se mai cutedie a se numi pre sine nativitate; declarandu susu si tare, ca din Leita pana in Predealu la Brasovu existe numai una nativitate, cea magiara, si alta langa ea, alaturea cu ea nu este suferita cu nici-unu pretiu. Pas' acuma de te inpacă pe basea nationalitatiei. Si "Rom. 1." nu scie nimic din cate s'au intemplatu intre noi, fia si numai de ani 30 incóce; ea nu aude, nu vede, ca romanii cu viatia odata nu lasa dela nationalitatea loru si ca ungurii mai voru a se germanisá, decat a recunoscere pe romani de nativitate politica, cu drepturi nationali si politice.

Intra acelasiu Nr. "R. 1." vorbesce ca unu agent provocatoriu, indemnandu la rebellioni, adeca tocma asia, ca si cum ar simti o placere de a vedea pre cativa romani ardeleni pusii in furci unguresci ori austriace, ca in a. 1848/9. Unii omeni au curagiu mare a se bate cu pusca lunga de aici pana la batalia; dara acestu modu de a lupta, pe la noi se numesce poltronerie.

In capulu "Rom. libere" stă dn. professoru de liceu Dim. A. Laurianu, fiul lui decanu A. T. Laurianu, si nepotu alu repausatului parochu din comun'a Fofeldea in Transilvania, nu departe de Sibiu. Amu avea totu dreptulu se asteptam dela lui, ca se 'si invetie pe colaboratorii si corespondentii sei la presarcare legi de lealitate si bunacuvintia.

Trecemu la organulu venerabilei partide conservative "Timpulu", alu carui spiritu conducatoriu este dn. advocat Titu Maiorescu, fiul lui Ioanu Maiorescu, de origine din Bucerdeia, comuna situata intre Aiud si Blasius in Transilvania, era mam'a lui sora buna a episcopului Ioanu Popasu dela Caransebesiu in Banatu. Ni se spune, noi inse nu scim, ca "Timpulu" ar avea si unu colaboratoru de pre la Aradu, care scrie si articlui istorici. Acestei diarii ca de doue luni incóce a inceputu, cu totulu pe neasteptate, a i se face mila mare de romanii din monarchia austro-unguresca, inse numai sub conditiune, ca nu care cumva, fiindu'i mila de noi, se irrite mania si resbunarea unguresca asupra Romaniei si a romaniloru independenti. Lectorii nostrii au avutu ocasiune de a cunoscere acea specie de mila fricosa din articululu reprobusu de noi dupa "T." in Nr. 5 alu "Obs."

Acelasiu diariu inse vine in Nr. 43 din 24 Februarie cu unu altu articlu, multu mai lungu, in care se occupa de turburarea spiritelor produsa prin nouu proiectu de lege destinat a exterminarii limb'a romanescă din scole, biserică, familii. "Timpulu" afia ca aceasta cestiune "ar fi mai multu caracteristica decat insemnata", adeca mai pe romanescu curat: atentatulu de a face se dispara in vreo 100 de ani vreo 3 milioane de romani de pre chart'a ethnographica, pentru ilustrii representanti ai partidei conservative din Romani'a nu are nici-o insemnata, ea este mai multu curioasa, obiectu de distractiune, ca pentru ori-ce cosmopolitu. Adeca se poate, ca de nemicirea romaniloru de dincóce totu le ar mai fi ceva mila, camu ca de vite candu le ducu la macelaria; dara in fine este lucru forte periculosu a pune unu cuventu bunu pentru ele, ca celu pucinu se nu fia torturate. Din acesta causa, din acesta frica mare de unguri, "Timpulu" protesta si se apara cu multa polilogia, ca éca, poporul romanescu nu este iubitoriu de certa, isi cunoscere rolulu modestu ce are se jocu in principalele dunate (nu in Romani'a?), "nu si-au aruncat niciodata ochii dincóce de granta, nici cu sperantia, nici cu dorintia; ba convinzi ca prin orice miscare facuta la noi (in Romani'a) in favorea consangeniloru din monarchia habsburgica, nu le facemu acestora decat reu, destepandu preventiunile si prepusurile neintemeiate ale conacetatiilorloru de alta limbă etc. etc." De aci inainte publicistulu ocupandu-se de susu atinsulu proiectu de lege, de actiunea deputatiunilor româ-

nesci, de invectivele diarielor, de incercarile mai vechi, de a desfinti nationalitatea romana prin religiune, inchisie dicindu, ca gubernul ungurescu nici-o data nu'si va mai ajunge scopulu de a magiarisa. Cu totu acestea, "Timpulu" se apara si aci, ca domne feresce, elu nu critica proiectul de lege alu lui Trefort, si in fine ca totu acelea, "nu le dice pentru a apară romanii din Ardeal si Ungaria," din cauza ca? găciti: "ca statul vecin alu Austro-Ungariei ne este (Romaniei?) razumu in grelele inprejurari, prin care trece, si pentru ca totu desbinarile intre elementele neslavone ale monarchiei vecine, nu servesc decat o cauza primejdiaza a Europei intregi, cauza nordului."

(Va urmă.)

Proiectul de lege pentru instructiunea obligatorie a limbii magiare in scolele populare.

De si la tempulu seu amu fostu publicat punctele esentiale din acestu fatalu proiectu de lege, ne vedem necessitatii a mai republica de asta data testul autenticu alu acestui proiectu de lege, asia cum a fostu elu depusu in diu'a de 12 Martiu pe mes'a ditei din B.-Pest'a. Elu suna asia:

"Fiindu neccesariu a se da ocazie fiacarui cetatiu se 'si insusiesca limb'a magiara, ca limb'a statului, asia spre acestu scopu se stabilescu urmatorele dispositiuni:

§. 1. In preparandiele confessionali nemagiare, in care de altcum limb'a magiara este dejă unu studiu obligatu in poterea §§. 13 si 88 ai art. de lege XXXVIII din 1868, ea se va predă de aci inainte in atatea ore, ca fiacarui candidat de invetiatoriu se'i fie possibilu a o invetia se o vorbesca si scrie in tempulu catu durédia întregulu cursu.

§. 2. Dupa trei ani (i. e. a unui cursu de preparandie) incepandu dela intrarea in vigore a legei presente, nimenea nu va potea obtine o diploma de invetiatoriu, nici nu va potea fi aplicatu ca invetiatoriu seu ca suplinitoru, deca nu va cunoscere limb'a magiara pana la acelu gradu, incatul se fia in stare se o propuna in scolele populare.

§. 3. Invetiatorii aflatori dejă in functiune, seu aceia, cari voru intră in functiune in decursulu celor trei ani amintiti in paragrafulu precedentu, sunt obligati ca in termenul de 6 ani dela intrarea in vigore a acestei legi, se 'si insusiesca limb'a magiara pana la acea măsura, incatul se fia in stare a'si probă prin depunerea unui esamenu capabilitea loru de a propune in acea limba.

Acei invetiatori, cari in momentulu intrarii in vigore a acestei legi, voru fi trecuti preste etatea de 50 ani, potu fi dispensati, la cererea loru, de acestu deobligamentu din partea ministrului de culte si instructiune.

§. 4. In acele scole elementarie seu scole populare superioare, in cari pana acumu limb'a magiara n'a fostu obiectu de invetiamentu obligatoriu, dar' se afla in functiune unu asia invetiatoriu, care este in stare a o predă, acolo limb'a magiara va fi in anulu care va urma intrare in vigore a acestei legi, obiectu de invetiamentu obligatoriu.

§. 5. In generalu limb'a magiara dupa unu terminu de 6 ani trecuti dela intrarea in vigore a acestei legi, va deveni in totu scolele elementare si populare superioare obiectu alu invetiamentului obligatoriu, cu exceptiune numai a casurilor memorante in §. 3.

§. 6. Dar' si inainte de terminulu prescris in paragrafulu precedentu, deca intr'o scola se afla aplicatu unu asia invetiatoriu, care este in stare se predea in limb'a magiara, acolo ea indata va fi introdusa ca obiectu alu invetiamentului obligatoriu.

§. 7. Acele comitate seu acele parti de comitate, in cari oblegamentulu instructiunei limbii magiare va fi a se introduce treptu mai inainte de terminulu prescris, le va desemna la propunerea jurisdictiunei respective, ministrul de culte si instructiune, in cointelegeru cu ministrul de interne.

§. 8. Executarea prescrierilor si a dispozitiunilor transitorie, coprinse in paragrafii precedenti va fi controlata din partea ministrului de culte si instructiune prin inspectorii de scole, precum si prin celealte organe ce sunt anumite in legea despre autoritatile scolilor populare (§. 3 in art. de lege XXXVIII din 1879).

§. 9. Cu executarea acestei legi se insarcina ministrul de culte si instructiune si ministrul de interne.

Buda-Pesta, 11 Martiu, 1879.

Augustu Trefort m. p.

Doue interpellatii ale Arhiepiscopului Mitropolitului gr.-or. Mironu Romanu facute pentru Romani'a.

Escel. Sa dn. mitropolit, dupa audienta sa a doua avuta in B.-Pesta la Maiest. Sa in 10 Martiu, ca membru alu Delegatiunei unguresci, in siedinti'a din 14 adresandu-se catra ministrul de externe du. com. Iuliu Andrassy cu unu discursu mai lungu, care culminedia in combatarea planurilor russesci de a si intinde poterea si domnia totu mai departe, formula doue intrebari relative de a dreptulu la Romani'a. Acele se resuma mai pre scurtu in urmatorii termini:

Este adeverat ca cabinetul austro-ungurescu ar sprijini vederile si procedura Russiei contra Romaniei in cestiunea Arab-Tabie?

Este adeverat, ca regimul nostru de externe ar fi gata se adopte unele planuri, dupa cari Romani'a ar fi se se inpartea intre Austro-Ungaria si Russi'a asia, ca Russi'a se ajunga a ne fi vecina nemidiuocita la Carpatii orientali si la Dunare?

Comitele Andrassy a respunsu mitropolitului in data, ad 1. Caus'a Arab-Tabie inca nu este decisă definitiv prin invocarea cabinetelor europene; prin urmare aci de ocazionala nu mai incapă vorba. Ad 2) Respunde in modu cu totulu pozitiv, ca nu are nici-o cunoștința despre asemenea planuri de a se inparti Romani'a, ca-ci o ideea ca aceasta pana acum nu s'a formulat de catra nimici, nu este nimici, care se fia recomandat asia ceva si nimici care se fia primitu; constata in se, ca diafore discuta aceasta cestiune.

Mitropolitul audiendu acestea respunsuri, declară, ca celu dintaiu fiindu in termini prea generali, nu prea are ce alege din elu, era cu alu douilea este indestulat.

Commentariu ulterior la ambele interpellatii addressate de catra unu mitropolit român in Delegatiune, nu de catra vreun deputat in camera, isi potu face lectorii, mai alesu cei din Romani'a. Mitropolitul pe semne a sciutu prea bine, pentru ce face acestei intrebari.

Catastrofa dela Seghedin.

Nici pana in momentele candu scriem acestea, inca nu se poate ficsa nici chiaru in cifre aprosimative numerulu vietilor cadiute victimelor valurilor turbate ale Tiszei, precum nici daunele causate semnaturilor, edificiilor si ariei mobiliare a orașenilor. Detailurile ce se publica sunt inspaimantatoare si insuflatoare de mila. Gratia initiativei luate din totu partile monarhiei, colectele ce se facuta si se mai facu inca atât in bani cătu si in victualii, precum si caldură si emulatiunea ce domnesce intre cetatile si localitatile invecinate de terenul inundat, pentru primirea si ingrijirea celor salvati, ne dau cele mai bune sperante ca ei voru fi scutiti celu pucinu de miseria completa si de pericolulu de a muri de fome. Pana acum apă inca nu 'si-au aflatu nici o cursa mai larga, asia ca nefericitul oras inca totu innotă in apa, alu carei nivelu remane aproape constantu. Aceasta inprejurare maresce catastrofa pe fia-ce momentu, pentru ca locuintele Seghedinului in parte mare fiindu edificate din caramida nearsa, fundamentele se inmóie si edificiile se surpa si se rostogolescu in umedulu elementu. Din 9700 edificii pana acum'a d'abea au remas 261 intregi, alu caror numeru inse se impacneda din momentu in momentu.

In deminetia de 17 I. c. Maiestatea Sa Imperatralu a visitatu ruinele Seghedinului. Dupa ce au visitatu pe unu pontonu in decursu de 4 ore terenul inundat, a plecatu de acolo direct la Vien'a. Se dice ca Majestatea Sa Imperatres'a in urmă acestei catastrofe isi va scurta petrecerea in Irlanda si se va reintorce catu mai curendu acasa.

In Anglia, in Francia, in Germania, in Romani'a si mai in totu celealte state ale Europei atatul gubernelor, catu si particularii se grabira a deschide liste de subscrieri pentru nefericitii inundati.

Romania.

Bucuresti. (Cestiunea evreilor in camămare.) In Nr. nostru 17 arataramu, pana la ce mesura spiritele patriotilor sunt agitate si neliniștite prin punerea la ordinea dilei a cestiunii evreilor. De atunci incóce desbatatorile parlamentare cete au decursu intre 25 Februarie (9 Mart.) si 28 (12 Mart.) in camera si senatu, nu numai au aruncat lumina preste inregi'a situatiune, ci se pare ca au si linisit uincatua spiritele ingrijite, si asia propunerea gubernului de a se supune art. 7 din constitutiune la revisiune in sensulu (numai in sensulu, nu si ad literam) tractatului de Berlinu si adoptata cu majoritate stralucita atât in camera cătu si in senatu. Ceea ce remane pentru totdeauna demn de paginile istoriei la darea acestor voturi este, ca astadata, ca

si in alte dile de pericule supreme pentru patria si natiune, cei mai inversiunati membri ai opositiunei, dintre cari unii porta nu numai ura de partida, ci chiaru ura personala anume contra ministrului presedinte J. Brateanu, calcandu'si pe passiunile loru particularie, si dandu-le victimă patriotismului, au aruncat voturile loru in urn'a si cumpără majoritathei. Totu aci mai este de însemnatu, că anume in camera minoritatea se formă astadata mai multu numai din două fractiuni liberali, ai carorui membru rapiti de ameratiunea sufletescă si de drépt'a mania ce de altmentrea trebue se simta ori-care romanu, nu mai era in stare se judece situatiunea cu sange rece, precum trebue se se intempe in politica.

Acestia, cerea, cu votul de revisiunea constituutiunei, respective de indigenarea jidovilor, se fiu motivat pe largu si inca asia, că din acela se resulte o'rescum unu votu de blamu chiaru pentru Europa'. S'au tînuitu si siedintie secrete, dara cu neimpacatii adversari ai jidovimei orice tractatiune au fostu impossibile, si totu argumentele ministrilor si ale oratorilor din majoritate despre marea necesitate de a esf in facia Europei cu votu unanim, in adeveru nationale solidariu, iau lasatu reci că marmora. Ei bine, opinionea loru trebuea se cada, sentimentele loru merita totu respectu.

Din partea conservatorilor du, advocatu Titu Maiorescu tînuitu in acesta cestiublastemata celu mai eminente discursu in camera, pe care'l combatti colegulu seu dn. adv. Daniileanu prin unu lungu discursu, in care numera multimea de rele causate prin evrei si altoru natiuni, pretinde motivarea pe largu a votului si anume chiaru acuma, inainte de constituanta si se declare in facia lumeni, că numai aceloru evrei li se va acordă indigenatulu (naturalisarea), carii voru documenta unu cete unulu, personalu, ca sunt nascutu in tiéra din parinti nascutu totu in tiéra.

Dn. adv. Vernescu (fostu si ministru), capu alu unei fractiuni, combatu cu focu opinionea majoritathei. In fine in camera decisera eminentele discursuri ale dlui Georgie Chitiu, fostu ministru de culte si instructiune si alu ministrului presedinte J. Brateanu. Dn. Chitiu arata cu citate din protocolele siedintelor congressului dela Berlinu, că in adeveru unulu dintre membrii venise cu propunerea, că in art. 44 se intre clausul'a, că Romani'a se fia obligata a indigenă pe toti evreii locutori in Romani'a, catti nu voru fi sub protecția vreunei poteri straine, ai admitte in massa, de dreptu, că inse chiaru principele Bismark l'a respinsu in manier'a sa dicundu: Acăstă nu o potem admite.

Nu, vedi bine, că la indigenatu se mai ceru prin dreptul privat alu tuturor tierilor civilisate inca si alte conditii essentiale, pe care suplicantele trebue se le inplinesca, de es. midiulco de subsistentia, moralitate, legile casatoriei s. a. Asia intre altele esista lege generala despre monogamia; ce vei face inse cu acei mohamedani, carii aru cere indigenatulu, aru tînea inse la bigami'a seu la tetrogami'a permissa in Coranu?

Cuventarea dlui Chitiu fu primita cu aplause prelungite.

Din discursulu dlui J. Brateanu ese si mai la muritu, că Europei nicidcum nu i'a fostu si nu'i este in cugetu a fortia pe Romani'a, că se admitta indigenatulu israelitelor in masse, in glote. Ne reservam inse, că din acelu discursu memorabile se reproducem in altu Nr. celu pucinu ceteve pericope, din care se va cunoște totuodata ager'a petrundere politica cu care se tractădea in Romani'a cestiu de natur'a acesteia.

S'au distinsu si in senatu din nou catti va oratori. Dn. Voinovu a facutu unu catalogu lungu de reutati de ale jidovilor. Dnii Carpu, Viorénu, Bosianu, G. Leca discutara cestiuanea cu multa caldura patriotica. Dn. Vas. Baiorescu differe de cei mai multi intru aceea, că dsa voiesce a se dă in revisiunea constituantei cu totulu optu articolii din constitutinnea dela 1866, că inse nu acuma este timpulu (loculu) a le luă in desbatere, ci la constituanta. Constata si dsa, că congresulu din Berlinu nu a voit a impune Romaniei indigenarea evreilor in masse, ci a stabilitu mai multu numai unu principiu, că religiunea nimenui se nu mai fia considerata că pedeca la castigarea drepturilor civili si politice.

— (Circulara gubernului romanu in cestiuanea granitelor Dobrogei.) Acăstă nota circulara, datata din Bucuresci in Ianuariu 1879, si trimisa de gubernulu romanu representantilor sei din strainatate, este urmatorea:

Dominul meu! Dejă in Septembre trecutu, două luni dupa ratificarea tratatului de Berlinu, Romani'a, supunendu-se hotaririlor tratatului de Berlinu, a cedatu Basarabi'a Russiei. Mai multe luni dupa aceea Romani'a a luat in stapanirea sa Dobrogea, precum i prescrise acesta cererea Europei. De si granitile acestei provincii erau atunci inca nehotarite, amu scutu totusi, că Europa' nu va intindă de a le fixa prin mijlocirea comisiunei europene, intocmita spre acestu scopu, si in conformitate cu articolul 46 alu tratatului de Berlinu.

Representantulu Russiei in sinulu acestei comisiuni a credutu ca trebue se combata lini'a de granitia adoptata in unanimitate de colegii sei pentru ficsarea hotarilor intre Bulgari'a si Dobrogea.

Acesta contradictiune tine in suspensiu oper'a comisiunei, si inpedeca autoritatile romane de a executa in intregimea loru functiunile, ce le competu in nouu teritoriu romanu.

O situatiune că acesta este potrivita de a crea Romania deosebite difficultati, si gubernulu princiariu considera că o datoria a sa, de a le face cunoscutu prin mijlocirea dv. marilor poteri seintate in genere si in specialu cabinetului din . . .

Sub raportulu materialu Romani'a sufera dificultati considerabile si perderi destulu de însemnatu prin aceea ca stapanirea sa factica nu se poate intinde asupra unei granitie comune.

In locu de a comunică de la unu tieru alu Dunarei la altulu intr'unu modu firescu, prin acelu punctu

alu liniei de granitie, care singurulu s'a recunoscutu că accesibilu cu inlesnire in acele tinuturi, administratiunea romana este necessitate de a face ocoliri departate si anevoiose, prin cari se creéza o pierdere considerabila in timpu si bani, ne mai vorbindu despre incomoditatatile eventuale de totu felulu, cari voru trebui se resulte dintr'unu modu de comunicare atatu de abnormu, ori catu de pucinu timpu ar fi se duredie.

Starea actuala de nesigurantia pune gubernulu princiariu in impossibilitatea de a padi graniti'a, care nu i'sa accordat in modu definitiv, si de a'si stabili acolo oficiile ei vamale.

Dobrogea a avutu dintru inceputu regimulu ei valu deplinu contopit cu acela alu celei-lalte Romanii. In inprejurari actuale aceasta contopire nu este numai fictiva, dar' ea influentiéa inca in modu pagubitoru asupra intereselor nostre economice si fiscale, pana candu graniti'a invecinata a Bulgariei va continuă a fi nehotarita. In lips'a unui controlu, care in inprejurari actuale nu se poate exercita, trebue se ne tememu, ca marfurile destinate a se importa in Romani'a voru luă drumulu prin Bulgaria', spre a ajunge in Dobrogea libere de ori ce vama, si spre a se respandi de acolo că marfa nationala in celelalte parti ale tierei.

A semnală acestu pericolu insémna a-i indică marimea si însemnatatea.

E lesne de intielesu, ce perderi ar trebui se sufera in curendu tesaurulu romanu, daca pe de o parte ar perde veniturile vamelor, pe cari ar avea se le infinitie la granitile Dobrogei, si de alta parte i'sar sustrage acelea, pe cari nu ar fi in stare a le ridică pe celelalte granitie, parassite de miscarea marfurilor.

Nu sunt mai mici aceste pagube nici sub raportulu moralu.

Intr'adeveru, autoritatea functionarilor nostri trebuie se sufera si scadere, daca ea s'ar exercita intr'unu tînuitu, acarui granitie neficante cu lamurire ne ar putea fi contestate in fia care di; si aceasta situatiune siovaitore nu ne poate decatu paralisa inplinirea missiunei nostre, pentru executarea careia amu fostu insarcinati de catre Europa' prin dobândirea Dobrogei. In fine din puctulu de vedere politiciu, avemu de a observa:

1. Ca graniti'a intre Bulgaria' si Dobrogea a fostu fixata dupa liter'a tractatului de Berlinu si dupa spiritul atatu alu discutuiilor preliminare ale comisiunei instituite pentru hotarirea granitelor inca cu ocazia tractatului de Berlinu, precum si acela alu protocolului.

Lini'a care pleca din estulu Silistrei spre a se sfarsi la media di de Mangalia (art. 46 alu tractatului) a fostu trasa cu cea mai mare conscientiositate in directiune drepta, si abaterile neinsemnante, pe cari a trebuitu se le sufera pe aceasta seu pe cealalta parte, au fostu mereu astfel calculate, incatul se aplanedia cu o acuratetă deplina.

2. Fia-care granitie combatuta de catre comisariulu otomanu, a fostu aprobată de către comisariulu otomanu, representantulu aceleipoteri, care este imediatu interesata, că teritoriul principatului Bulgariei, pusu sub suveranitatea Inaltei porti, se nu ha micsioratul fara motivu justificabilu.

3. Stabilirea granitiei definitive este cu urgentia necesara, că-ci este de unu interesu esentialu, că in diu'a in care Bulgaria' si va incepe vieti'a ei autonoma, se nu esiste nici unu motivu de certa intre principatulu acesta si Romani'a, cari amedou sunt chemate conformu intentiunilor Europei de a mantine cele mai amicabile relatiuni.

Gubernulu princiariu desvoltandu tote acestea motive, cari se intarescu inca reciprocu, este de cea mai ferma sperantia, ca poterile semnatare ale tractatului de Berlinu voru mantine hotarile aduse de delegatii loru cu tote voturile contra unulu, si ca voru adopta numai-decatu oper'a sevirsita de comisiunea europeana insarcinata cu ficsarea granitelor intre Bulgaria' si Dobrogea.

Ve rog domnule... de a supune cestiuanea atentiuene binevoitoare a Ex. Sale d-lui ministru alu afacerilor si streine din... si de a starui pentru solutiunea dreptă, atatu de necesara in aceasta privintia.

Primiti domnule...

— (Societatea academica romana.) In siedint'a din 27 Febr. a camerei romane d. G. Chitiu a presentat si camer'a a adoptat urmatorulu proiectu de lege:

Art. I. Societatea academica romana, instituita prin decretulu domnescu No. 1.246, din 26 Augustu 1867, se declara institutu nationalu cu denumirea de Academi'a romana.

Ea'si are resedint'a in capital'a Romaniei.

Art. II. Academi'a romana are de scopu cultur'a limbei si a istoriei nationale, a literilor, a sciintielor si frumoselor arte.

Art. III. Academi'a romana este si remane persoana morală si independinte in lucrările sale de orice natura.

Ea singura se organiza, si face reglemente si 'si administra averea sa presenta si viitoră,

Art. IV. Statulu face Academiei romane o donatiune anuala fixa de 30,000, treizeci mii lei, care se va inserie in budgetulu satului.

Din aceasta sumă o parte va fi pururea afectata de catra academia la acordarea a două premie, unulu scientificu si altulu literar, purtandu denumirea de premiul Lazaru, premiul Heliade Radulescu.

Art. V. Pentru a'si construi si a'si avea localulu seu propriu, statulu cedédia academiei romane, terenulu din fată universitatiei la capulu despre resaritul alu gradinei botanice latulu... 48 metri si lungulu 13 metri

Art. VI. Academi'a romana intretine relatiunile sale cu Statulu priu ministeriulu cultelor si instructiuniei publice.

F r a n c i a .

De si jun'a republica francesa a datu dejă pana acuma in decursulu celor 9 ani ai existentiei sale, probe destulu de palpabile despre vitalitatea precum si despre prudentia sa, totusi se mai afla forte multi, cari se indoiesc de durata ei si in partasiesc vederile cele mai pessimiste relativ la viitorul ei. Ce e dreptu, in tempul din urma, dupa caderea din presidenția a maresialului Mac-Mahon, elementele radicale si estreme din parlamentul francesc incepusera a luă o alitudine amenintatoare. Asia ele pretindēu o amnestiere generala a tuturor comunistilor si darea in judecata a cabinetului Broglie-Fourtau, care in 16 Maiu anulu trecutu venindu la cîrma se declara pe sine de "cabinetu militant" si incepuse a prepara o lovitura de statu atentatōre asupra gubernului republican. Aceste doue cestiuani au produs o agitatiune forte mare, nu numai in Francia ci in lumea intreagă. Inaintii republicei se bucurau si predicau caderea gubernului republican seu eclatarea unei revolutiuni. Dar' gratie prudentiei si calmului ce caracterisă pe acei barbati de statu ai republicei, cari astazi conduc destinele natiunei francese, ambele acele doue cestiuani au fostu deslegate intr'unu modu multumitoru, ceea ce va contribui si mai multu la consolidarea judei republice. Europa' isi inدرăpta érasi privirile cu deplina incredere spre Francia acarui gubernu a sciutu se delature die confiectele si crisele amenintatoare cu unu tactu si o prudentia ce merita tota recunoscintia. In locu de a se proclamă amnestia generala, presedintele republicei a fostu autorizat a se folosi de dreptulu seu de agrariare in modulu celu mai liberalu si precum va affă elu si consiliarii sei cu cale. Era in ce priveste darea in judecata a cabinetului dela 16 Maiu a. c. apoi cabinetului Waddington a reportat in parlamentu o victoria stralucita, primindu-se o ordine de di, prin care numitulu cabinetu nu va fi datu in judecata, dar' prim care celor ce l-au compus li se dă a intielege, ca purtarea si actele loru au fostu criminale si ca deca ei nu'si primescu pedeps'a cuvenita, acesta au a o multumi singura si numai gratie si iubirei de pace si reconciliare a gubernului si a majoritatii republicane-conservative. Intr'unu casu analogu, unu gubernu si o majoritate reactionara ar fi fostu ore totu asia de generosa fatia cu antagonisti sei de morte, precum a fostu partidul republicana? Ne indoim foarte.

Corespondentie particularie ale „Observatoriului“.

— Din comitatulu Solnocu-Doboca, luna lui Martiu. (Episcopi'a si episcopulu dela Gherla.)

(Urmare si fine.)

Episcopulu Pavelu in tractarea cu clerulu si poporul a fostu si este affabil si adeverat parintiesc; nu trebuia se astepti in antechambre dupa audientia, ci potea intra ori si cine, neimpedecat. Nu s'a intemplat prin Gherla acea ce s'a intemplat dupacum sciumu in alte locuri, unde preoti veniti din departari mari, pentru tonele (capritiul) episcopului au fostu lipsiti de beneficiu audientie la parintele loru sufletescu.

Fratii dela Orade se potu intru adeveru bucură, că dupa unu Olteanu voru capetă episcopu pre Pavelu, care de sigur le va face destulu asteptarei de a vedea ratiociniiu despre fonduri; dominiulu se va regulă; că-ci Ep. Pavelu este unu economu bunu si practicu. Afacerile administrative si judiciale se voru termina la tempu, si nu voru fi siliti a asteptă căte dupa un'a resoluție simpla de vreo căteva sîre cu anulu deplinu, dupacum s'a intemplat pre acolo in trecutu. — Fiindu ora orice consanguinitate in acea diecesa, nu voru fi superati de nepotismu, ci voru fi cu totii egalu acceptati, si distinsi numai dupa adevăratele merite si calitati. — Cu unu cuventu, cutediamu a dice, că Oradea nu ar fi pututu capata mire mai bunu si mai iubitoriu, decatul ilu au de aci in persoana episcopului nostru de pana acuma!

Era diecesa Gherlei pierde forte multu, că-ci de nou este inpedecata in desvoltarea si in inaintarea s'a prin aceasta stramutare, mai alesu de vomu fi condamnati a remané, — dupa axiom'a „sede vacante nihil innovetur“ — in stagnatiune tempu indelungat, de ce ne temem forte, că-ci In. Ministeriu dela sine cu greu affă episcopu la Gherla dupa placu.

Noi altecum ne amu si urtu de a vedea, cum episopii'a nostra tenera si neajunsă inca la consistentia stabila, sierbesce de pedestalu pentru episopii'a dela Orade si Metropoli'a din Blasius.

Indata ce s'a latit fain'a translocarei Episcopului nostru, s'au si inceputu misicari in cercurile clerului pentru dobândirea dreptului de alegere. Sperantia de dobândire nu avemu prea mare, dura noi cu toté aceste ne vomu face datoria, apoi de acolé incolo ne vomu pune increderea in Escentiu'a Sa Metropolitulu si in Ilustritatea Sa nouu Episcopu dela Orade, carii ambii că fosti episopii ai Gherlei, se voru intrepune cu tota energi'a si influintia la In. Ministeriu, apoi la esec. sa Nunciatura pentru dreptul de alegere, sau la casu de nereusire, celu pucinu pentru că se nu se denumesca de succesorul loru si noue vreunu episcopu ceva avanturieriu, ci vreunu clericu de nationalitate romana, cu spiritu crestinesc-catholicu si preotiesc.

Se voru parea stranie aceste subliniate, dura dorere, ca trebue se ne marginim pretensiunile la atatu de pucinu in lumea aceasta noua, mai alesu de ne vomu aduce aminte, că ce felu de lioni au petitu frumos'a miresa dela Orade. Dara ne punem sperantia mai alesu in bunul Domnedieu si in Patronulu Diecesei, carele este monarchulu, si vomu asteptă rezultatul cu fir'ma credintia, că Christos nu va permite machinatiunilor onemesi periclitarea manuuntiei sufletesci alorū $\frac{1}{2}$ milionu de creditiosi.

Not'a redactiunei la aceasta corespon-

dentia. Amu datu locu acestorui informatiuni despre activitatea arhipastorescă a prea s. sale domnului episcopu Michailu Pavelu cu acea placere, cu care amu deschisul alte-datăi colonele nôstre informatiunilor analoge, venite dela Aradu si Caransebesiu. Precum acelea, asia si acestea de mai susu, sunt esite din pén'a unui barbatu independente, carele preste acésta, dà episcopului laudele meritare numai atunci, candu stramutarea la Oradea era decisa in modu definitiv prin prea in. biletu imperatescu-regescu din 29 Ianuariu a. c.; prin urmare corespondentele nu mai potea fi suspectatu, că dôra ar cautá gratia si favorea archie-reului. Are inse acésta corespondentia una trasura caracteristica, ce merita cea mai de aproape luare in consideratiune a toturor membrilor acelei diecese, din clerus si din poporu. Din aceea ese, că diecesanii astépta si pretindu satisfacerea toturor lipselor diecesei totu numai dela statu, respectivele de gubernu, la care archiereulu si alér'ga neincetatu. Cunoscemu responsumu ce se dă la acésta observatiune, elu suna camu asia: „Monarchulu, respective statulu au afflau de necessaria infinitarea acestei diecese, atâtu pentru-că preste 700 de mii suflete era prea multe intr'o singura diecese numita mai inainte a Fagarasiului, cătu si că se separe pe elementulu romanescu de celu slavu (rutenu) si se'lu scotia de sub jurisdictiunea si influenti'a eclesiastica a clerului rutenescu, asupra caruia romanii uniti ave mai atatea cause de a se plange amar, că si romanii neu-niti din Banatu asupr'a clerului serbescu; in fine, caudandu, in trecutu, in istoria, monarchulu candu a infinitatuit acésta episcopia, nu a facutu altu-ceva, decât a restaurat un'a din vechile episcopii romanesce, care existasera odinioara in regiunile de nordu ale Transilvaniei si in Marmati'a, dara fusesera desfintate sub domni'a calvinésca pâna la 1691. Apoi, de ce se nu spuneau adeverulu intregu? statulu a creatu acea diecese totu-odata in interesulu propriu prea bine intielesu, pe care'l pote comentă ori-cine. Asia patronulu fundatoru alu diecesei fiindu statulu, respective monarchulu, urmădia firesce, că se'si sustina cu demnitate creatiunea sa.“

Cunoscemu acésta logica si o amu respectă cu placere in ori-care altu statu, homogenu in limba, in religiune, in institutiuni; aici inse la noi, anume intre conjuncturile de facia, ne infioram de consecențele ei, care ne apparu că forte funeste, nu numai pentru acea parte a națiunei, ci si chiaru pentru biseric'a cea gr.-catholică. Noi rogam pe D-dieu, că se remanemu totu noi de minciuna in acésta opinione a nostra; deocamdata inse credem, că precum poporulu si clerulu romanescu din biseric'a gr.-orientale ortodoxa, condus de archierei cu multu simtiu practicu si departe vedetori, dela emanciparea de sub juguri straine face minuni intru ajutorarea cu averi materiali a dieceselor si institutelor sale, intocma pote se'si ajute poporulu si clerulu romanescu gr.-catholicu, anume din vast'a diecese a Gherlei, dela multime de parochii din acelea, care nu sunt desbinute in cete doue confessiuni că pe aéra. Condițiile care se punu dela unu timpu incóce la darea de subvențiuni dela statu, nu mai sunt umilitorie, ci puru si simplu omoritorie. Politic'a statului nu vrea se scia de nici-o generositate, ea este egoista, isi cauta interesulu propriu. Apoi au nu vedeti, că astazi religiunea, biseric'a e considerata numai că serva a statului, carei ii platesci simbría, nu pe langa condițiuni esite din reciproca invoie, ci dictate.

Sciri diverse.

— (Magiarisarea in Rodn'a). In privinti'a acésta i se scriu lui „Sb. Dt. Tageblatt“ urmatorele; D'abea „Magyar Hirlap“ proclama ca: episcopii romanesce se fia invetiatu a se rugá unguresce si eata, că in Rodn'a se si pune in lucrare acestu consiliu. Precum se scie, poporatiunea montanistica din acea localitate se compune de diverse nationalitati, dar' mai toti din ei vorbescu limb'a romanésca, fiindu ca majoritatea locuitorilor din Rodn'a sunt romani. Abstragendu ca acolo esista de mai bine de unu anu o scola magiara de statu, acuma voiesce biseric'a romano-catolica se introduca in modu obligatoru si rogatiunile in limb'a magiara. Asia dominica in 9 I. c. preotulu catolicu opri in biserică pe tôte fetele dupa terminarea vecerniei, fete in etate de 15 - 19 ani si le intrebă, deca sciu rugaciunile? Primindu unu respunsu afirmativu, preotulu puse pe cateva din ele se dica „Tatalu nostru,“ dar numai pucine din ele ilu sciura dice pe unguresce. In urma preotulu le porunci, că pâna in duminec'a viitor trebue se'lu invetie tôte unguresce, ne mai fiindu permisu a se rugá in limb'a nemtiesca seu romanésca.

— („Verfulu cu doru.“) Afiamu cu placere, că poesi'a musicala romana „Verfulu cu doru“ compusa de d. Lubitz se va cantá la Londr'a de catra societatea internationala a autorilor si compositorilor sub directiunea dn. Edmond Gerson. Asemenea ni se spune ca acesta drama musicala se va cantá si la Stockholm de catra societatea filarmonica, precum si la Sibiu, de catra societatea filarmonica romana ce sta sub conducerea d. Dr. A. Brote. „Pressa.“

— (Imperatés'a Siarlot'a si incediul castelului Tervueren.) In acésta privintia se scrie cu data de 20 Februarie urmatorele:

Eri diminétia a fostu silita Imperatés'a Siarlot'a se fuga din palatulu Tervueren, in care a locuitu siepte ani, din causa că la 5% ore a isbucnitu focul.

Aprope toti locuitorii palatului se aflau inca in paturi, asia incătu isbucnirea focului a provocat o mare confuziune.

Imperatés'a, carea locuiá in arip'a drépta a palatului a trebuitu se fia scapată neinbracata, si a costat multa ostensela, pentru a face se intelégă nenorocit'a Imperatés'a in ce pericol se afla.

Mai antaiu s'a opusu d'a parassi asilulu seu atâtu de iubit, dar' dupa indemnul si rugamintele tuturor a cedatu esclamându mereu: „Sermanulu meu palatu.“

Imperatés'a a fostu transportata mai antaiu la famili'a medicului ei, care locuesce in apropiere si unde a fostu primita cu cea mai mare amabilitate. Curendu dupa acésta sossi regin'a Belgiei in cea mai mare fuga intr'o trasura deschisa, venindu din Laeken pentru a primi pe sor'a sa.

Palatulu Tervueren a arsu cu totulu, fara a cunoșce pana adi caus'a incendiului. Pagub'a se urca aprosimativ la unu milionu de franci, căci nu s'a potutu scapá nimicu din scumpele obiecte cari le contineau.

— (Alegere de Episcopu). Colegiile electorale de episcopi din România au alesu la scaonulu vacantu alu eparchie Românu, pe P. S. S. episcopulu Melchisedecu, fostu episcopu de Ismailu cu 134 voturi.

— (Lordulu Dufferin) noulu ambasadoru alu Angliei pe langa gubernulu Tiarului a sossit la Petersburg in 3 I. c. si a fostu primitu in 5 Martiu de catra cancelariulu imperiului.

— (Cas'a militara a d-lui Grévy.) Dupa cum se scrie din Parisu, cas'a militara a presedintelui Republicei franceze s'a formatu; ea se compune din unu colonelu de infanteria, unu siefu de escadronu de artileria, unu maioru de cavaleria si unu oficiaru de marina.

— (Procesulu atentatorelui Passanante) a avutu locu la 6 si 7 I. c. in Neapole. Sentint'a adusa ilu condamna la mórt. Regele Umbertu, se dice, ca ar fi dispusu se'lu agratiedie.

— (Arderea unei strigóie.) Se scrie din Nowgorod in Russi'a: In satulu Vracevo, din gubernamentulu Nowgorod, femei'a Agrafena Ignatiewa a fostu arsa de viua de catra locuitorii din acelu satu, pentru ca era banuita de farmecatorii. Betranii satului batura cu scanduri usile si ferestrele in care locuiá numit'a femeia, gramadira paie si lemne in pregiurulu casei si in urma detersa focu casei si strigóiei. Nefericit'a victimă a unei babare superstitiuni a fostu prefacuta in cenusia, in tota poterea cuventului. Preste o suta de tierani cu preotulu satului in frunte, asistau la acestu spectacol inspaimantatoru.

— (Tinerimea romana din B.-Pest'a) a tinutu, precum ne spune „Familia“ dominic'a in 9 I. c. adunare in localitatea societatii „Petru Maior.“ Cu acésta ocasiune comitetulu arangeatoru alu seratei literarie-musicale insocita de dantu din carnevalulu trecutu a reportatu despre resultatulu materialu alu aceleia. S'a constatatu, ca pana in diu'a aceea a intrat cu totulu: 1096 fl. 40 cr. Spesele avute in preuna cu costumele calusiarilor, care remanu in proprietatea societatii, au fostu in totalu: 333 fl. Subtragendu-se cheltuele avute remane unu venitul curatul de: 763 fl. 40 cr. Acestu venitul s'a predatul apoi „Societatii Petru Maior“ in alu carei favoru s'a fostu datu acea petrecere.

— (Emblema nihilistilor) este o cruce, unu toporu (secure) si o tortia (facla). „Cu crucea inainte, cu securea se abata totulu si cu tortia se ardia totulu că se se nasca o Russie noua si libera.“ Acesta este adevatulu intielesu alu cuventului nihilism, denumire data teribilei societati secrete din Russi'a.

— (Vendiarea unei sinagogi) Diariulu nemtisescu din Cernauti, d. d. 27 Februarie, publica in partea sa oficiosa unu edictu alu tribunalului c. r. prin care se publica licitarea executiva a sinagogei jidovesci din Cernauti, in favorulu administratiunei industriale a archiducelui Albrecht din Teschen, pentru pretensiunea de 19,863 fl. Terminulu de licitare a fostu ficsatu pe dilele de: 13 Martiu, 17 Aprilie si 22 Maiu 1879. Pretiulu de esclamare in urm'a pretiulei facute este de: 149,180 fl. Unde remase óre aliant'a israelita din Parisu, de nu au sarit in ajutoriulu onestilor sei credinciosi din Cernauti?

— (O prelegere a principelui de corona Rudolf.) Precum se scrie din Prag'a, intr'u una din siedintiele cele mai de aproape ale Reuniunei de scientie militare ale garnisonei din capital'a Boemiei, principale de corona Rudolf va tinea o prolegere, acarei obiectu va fi lupt'a intre francesi si prussiani ce avu locu in 6 Augustu 1870 la Spicheren.

— (O banca nationala bulgara) se va inainta in curendu la Tirnov'a cu unu capitalu de 2-3 milioane de ruble.

— (Cium'a au incetatu.) Prin unu protocolu

subscrisu in fatia locului din partea comisiiunei europene de medici, tramisi ad hoc din partea guberneloru respective, se constata incetarea ciumei in gubernamentulu Astrahanu. Acésta pote se fia adeveratu, dar' cu toté acestea nu se pote dice, ca nu mai esista pericolu de ciuma, fiindu ca ea pote se resara fara veste mai tardiu si in alte gubernamente unde au potutu fi transportata seu prin contagiu seu prin miasme. Mesurile de precautine voru fi deci mantinute si de aci 'nainte cu tota rigurozitatea.

— (Tacs'a pentru magiarisarea numerelor.) Cu ocasiunea desbaterei asupra budgetului ministeriului de interne, deputatulu Colomanu Thaly facu urmatorele observari: „Tacs'a pentru magiarisarea numerelor a fostu introdusa de catra aceia, carora nu le convenea acele schimbari de nume. Tacs'a a fostu sustinuta si dupa restabilirea constitutiunei; dar' noue nu ne este permis u ingreiuá calea spre magiarisare, de si densului nici prim capu nu'i trece de a magiarisă cu forti'a. Ministrul ar trebui se incunoscintie prin unu decretu pe municipii, ca pentru magiarisare nu se cere decat numai o petitie simpla, cu unu timbru de 50 cr. Nationalitatea magiara se pote deci cumpara cu o cota de chartia si unu timbru de 50 cr. Eftina marfa! Cine da mai multu?“

Bilantiulu

Institutul de creditu si de economii „Albin'a“
cu 31 Decembre 1878.

Activu.

Cass'a in numerarul	fl. 42027.54
Moneta	390.78
Portfoliu:	
schimburi de banca fl. 609073.50	
si obligatiuni	
dela reunii de	
crediti	650500.13
Inprumuturi pe ipotecu	29287.99
Credite fisice	57347.20
Inprumuturi pe efecte	560.—
Effecte, dupa specificatiune	17374.75
Debitori si interese restante	58061.93
Realitati	25370.60
Spese de fondare fl. 4200.—	
dupa amortisare de	2800.—
Mobilariulu fl. 2135.15	
dupa amortisare de	1921.64
	fl. 885642.56

Passive.

Fondulu actiunilor 3000 actiuni à fl. 100	fl. 300000.—
Fondulu de rezerva alu actionarilor . . .	18324.40
Depuneru pentru fructificare	485522.75
Fonduri de garantia ale reuni. de creditu	18969.50
Inter. fond.	4332.83
Fond. de rezerva	492.89
Fond. de garantia alu creditelor ipotecari .	1294.—
Inter. fond.	167.61
Creditori	12481.78
Dividende neridicate	2187.—
Interese anticipate pro 1879	7652.30
Profitu curatul	34077.50
	fl. 885642.56

Sibiu, in 31 Decembre 1878.

Paul Dunca m. p., I. Popescu m. p., Visarionu Romanu m. p.
membru de directiune. membru de directiune. directoru executivu.
Romulu Petric m. p., comptabilu.

Subsemnatulu comitetu amu esaminatu bilantiulu presentu si confrontandu-lu cu registrele principali si auxiliari ale societatii, purtate in buna ordine, le amu gasit in consonantia cu acele-si si in tota regul'a.

Sibiu, in 6 Martiu 1879.

August Senor. Antoniu Schiau. Dr. Aureliu Brote. Ioane Cretiu.

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (france).

14 Martiu.

Obligatiuni rurale diu 1864 cu 10%	l. 100.-% b.
Imprumutul Oppenheim din 1866 cu 8%	102.—
Obligatiune de imprumutu dominiale din 1871 cu 8%	99.-%
Creditu fonicariu (hypot.) rural cu 7%	93.—
Creditu fonicariu urbanu (alu capitalei cu 7%)	84.—
Imprumutul municipal nou (alu capit.) din 1875 cu 8%	97.-%
Fondulu de pensiuni (per 300 l. a.) cu 10%	177.—
Actiunile calilor fer. rom. din 1868 cu 5%	29.20
Actiunile calilor fer., prioritati din 1868 cu 6%	83.50
Daci'a, Compania de ascur. din 1871 actiunea de 250 l. a. 8%	200.—
Romania, Compania de ascur., (act. de 100 l. n.) 1873 cu 8%	73.—

Banca generala de asigurare mutuală „Transilvani'a.“

A X-ea Adunare generala ordinara
va avea locu Dumineca in 30 Martiu 1879 c. n.
la 3 óre dupa prandiu in